

SLAVNÉ DNY

PŘÍBĚHY, KTERÉ PSALY HISTORII

Vražda Johna Lennona (8.prosinec 1980)

AKTIVITA: SŠ
NÁZEV: „Jo, zastřelil jsem Johna Lennona.“

ANOTACE:

Žáci budou pomocí aktivity seznámeni s průběhem a příčinami vraždy Johna Lennona. Deviace jako odchylka od normy, žáci povedou argumentačně plnohodnotnou debatu o lidech s určitým typem deviantního chování, o způsobech, jak se s ním společensky vypořádat, o hranicích normy a deviace.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

GV: český jazyk a literatura, dějepis, základy společenských věd

OV: český jazyk a literatura, občanská výchova, dějepis

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

OV, GV: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

k učení, komunikativní, sociální a personální, občanské

CÍLE:

Žáci:

- vedou argumentačně plnohodnotnou debatu na téma vztahu normy a device,
- na příkladech demonstrují psychická onemocnění, která jsou zviditelněná mediální kauzou,
- uvědomují si komplikovanost dané problematiky a zaujmají k ní postoj.

DÉLKA:

60 minut (vyučovací hodina a úkol, který se prezentuje na další hodině)

POMŮCKY:

- tužka
- pracovní list
- internet
- kniha **Slavné dny 50+2 příběhy, které psaly historii (str. 314)**

POSTUP:

- 1) Učitel se žáků zeptá, do jaké míry si myslí, že internet, televize a počítačové hry mají vliv na chování jedinců. Zvyšují dle nich výskyt násilí ve společnosti? Znají příklady, kdy se jedinci odvolávali, že svůj zločin spáchali kvůli vlivu filmu nebo počítačové hry. Považujete jedince, kteří pod tímto vlivem jednájí, za psychicky zdravé? Co je to vlastně psychická nemoc? Kdo a ve vztahu k čemu ji určuje? Na závěr se učitel zeptá, jestli by podobnou sílu mohla mít i kniha.
- 2) Učitel žákům rozdá pracovní list.
- 3) Žáci si vzájemně čtou charakteristiky, které napsali. Učitel podá zkrácený výklad o románu *Kdo chytá v žitě* a jeho autorovi Davidu Salingerovi. Doplní charakteristiku, pokud už to nezvládli žáci, hlavního hrdiny (teenager, jenž má pocit, že svět kolem něj se skládá z pokrytců (kromě dětí)).
- 4) Učitel promítne video: <http://www.stream.cz/slavedny/536760-den-kdy-byl-zavrazden-john-lennon-8-prosinec> nebo přečte text z knihy „**Slavné dny 50+2 příběhy, které psaly historii**“.
- 5) Učitel přečte smuteční oznámení Yoko Ono, které nalezne v knihy „**Slavné dny 50+2 příběhy, které psaly historii**“.
- 6) Žáci mají za úkol shrnout motivaci M. Chapmana k činu.

Chapmanova manželka vypověděla, že se mu nelíbilo „*Lennonovo kázání o míru a lásce, i když měl přitom na kontě miliony dolarů, vlastnil jachty a vily a smál se lidem jako byl Chapman. Lidé jako Chapman mu ty řeči baštili a kupovali si jeho desky.*“ (Paralela M. Chapmana a Holdena Caulfielda)

- 7) Učitel žákům shrne závěry soudu.
Soudce Edwards se především na základě Chapmanova rozvážného a klidného chování během líčení přiklonil k názoru, že si Chapman závažnost svého jednání uvědomoval a že byl v době činu přičetný. Byl tedy shledán vinným z trestného činu vraždy a odsouzen k doživotnímu trestu odnětí svobody s možností podmíněčného propuštění po dvaceti letech. Svůj trest si stále odpykává ve věznici Wende Correctional Facility v newyorském okrese Erie County a jeho žádosti o podmíněčné propuštění byly již sedmkrát zamítnuty. Během slyšení ve věci podmíněčného propuštění v roce 2006 byl Chapman dotázán, zda spáchal vraždu proto, aby se stal slavným. Odpověděl, že značnou publicitu a pozornost očekával a že svého činu lituje.

- 8) Rozvine se debata: Souhlasíte se závěrem soudce? Považujete jednání M. Chapmana za jednání psychicky zdravého jedince? Měl být takto souzen? Pokud ne, jaké instituce měly odhalit psychickou poruchu Marca Chapmana? Je to vždy možné? Jak přistupovat k deviacím? Kdo určuje, co je ještě deviantní a co ještě normální? (Uvědomme si, jak se například vyvíjel přístup k homosexualitě). Kde jsou hranice, za které by společnost v toleranci jinakosti/odlišnosti neměla jít?
- 9) Za domácí úkol mají žáci na internetu žáci vyhledat případ psychicky nemocného člověka, který se dopustil trestního činu. Jakou psychickou chorobou trpí. Co o této chorobě víte? V jaké instituci je zadržován? Jakou léčbu podstupuje.
- 10) Následující hodinu si své výstupy prezentují.

REFLEXE:

Reflexe proběhne formou diskuze nad jednotlivými body pracovního listu. Učitel vede žáky k zamyšlení nad proměnou vnímání hranic normálního a deviantního chování. Že tyto hranice jsou časově a kulturně zakořeněné, proto se proměňují, posouvají na základě společenského vývoje (globalizace, změna systému, nové objevy). Společnost má tendenci rozumět jednotlivci i v jeho odlišnosti, ale kde by měly být hranice? (Může zmínit vnímání homosexuality v 50. letech min. století a dnes- proměna přístupu.) Homosexualita už není vnímána jako nemoc. Jak tedy klasifikovat nemoc? Psychickou nemoc / poruchu. (Klasifikace podléhá vždy aktuálnímu paradigmatu.) Měli bychom se snažit zkvalitňovat život lidem, kteří trpí nějakou formou deviace? Jak se chovat k jedincům, kteří nemohou svou nemoc vyléčit, ale přiznali si ji? (Např. pedofilové?)

Učitel nemusí nutně dávat žákům jasné odpovědi, ty ani nejsou, měl by je jen nutit k zamyšlení, že i přístup k tomu, co je normální a co není, se proměňuje (jak a proč?), ale že jde zároveň o to, zachovat co nejvyšší míru bezpečí v rámci dané společnosti.

DOPORUČENÍ:

Smuteční oznámení Yoko Ono, které je součástí aktivity, naleznete v knize **Slavné dny 50+2 příběhy, které psaly historii**.

Zpracovala:

Tereza Vodičková